

Η έκρηξη του Grecian Chic

Οκτώ Ελληνίδες σχεδιάστριες κοσμημάτων με κοινές επιρροές εξηγούν στο «Κ» την ανάδυση του «αρχαιοελληνικού στιλ» και βεβαιώνουν πως το «νέο πρόσωπο» της χώρας καινοτομεί και διαπρέπει.

Της Κατερίνας Φρέντζου

Το κέρας της Αμάλθειας, η λύρα του Απόλλωνα, ο διπλός πέλεκυς, ο ρόδακας, η σπείρα... πανάρχαια σύμβολα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού παίρνουν νέα πνοή στα χέρια ταλαντούχων σχεδιαστών, οι οποίοι μέσα από τις σύγχρονες δημιουργίες τους αναβιώνουν μνήμες χιλιάδων ετών, προβάλλοντας διεθνώς την ελληνική τους ταυτότητα. Βαθιά επηρεασμένες από την ιστορία και τους μύθους της αρχαίας ελληνικής κληρονομιάς, αναμετρώνται καθημερινά με αρχέγονα σχήματα, βγαλμένα από τοιχογραφίες, μοτίβα αγγείων, γλυπτικά έργα, εγχάρακτους λίθους, αρχιτεκτονικά στοιχεία, ανάγλυφες παραστάσεις.

Περιδέραια και περίαπτα, εμπνευσμένα από τον μυκηναϊκό πολιτισμό, σκουλαρίκια που παραπέμπουν σε περίτεχνα μινωικά ενώτια, καρφίτσες που θυμίζουν τις πόρπες και τις περόνες που ήρθαν στο φως σε ανασκαφές στην Κρήτη, την αρχαία Κόρινθο, την Πύλο ζωντανεύουν στα εργαστήριά τους και ταξιδεύουν σε διάφορες γωνιές του πλανήτη. Ακόμα και το ελληνικό μάρμαρο, ένα τόσο αντισυμβατι-

κό υλικό για κόσμημα, επιλέγεται ως ένας τρόπος να τιμήσουν τον τόπο τους εντός και εκτός συνόρων.

Μέσα σε μια περίοδο αστάθειας, εκείνες συνεχίζουν να αναζητούν τις ρίζες τους, προσπαθώντας εναγωνίως να επαναφέρουν στο προσκήνιο στοιχεία από την αρχαία Ελλάδα που τους εμπνέει, την Ελλάδα εκείνη που μπροστά της υποκλίνεται ολόκληρη η υφήλιος. «Η Ελλάδα δεν είναι μόνο

το ένδοξο παρελθόν της, αλλά ούτε το μίζερο –όπως πιστεύουν κάποιοι– παρόν της», εξηγούν οι ίδιες. «Το νέο πρόσωπο της χώρας είναι παραγωγικό και με εξαιρετικό ταλέντο». Με γνώμονα την πολύτιμη κληρονομιά τους, έχουν βαλθεί να αποδείξουν πως μέσα από την καλλιτεχνική δημιουργία η γενέτειρά τους παραμένει ζωντανή, καινοτομεί, πρωτοπορεί και διαπρέπει.

Σοφία Κοκοσαλάκη

Η κατεξοχήν εκπρόσωπος του «Grecian Chic», στην οποία οφείλουμε τη μεγάλη επιστροφή του αρχαιοελληνικού στυλ στον παγκόσμιο χάρτη της μόδας, Σοφία Κοκοσαλάκη, έχει εξασφαλίσει πλέον το δικό της «αστέρι» στον χώρο, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Independent. Η βρετανική Vogue υμνεί τα ανεπανάληπτα ντραπέ της, ενώ η γαλλική –παρά την «αυστηρότητά» της– τη θεωρεί άξια διάδοχο δύο σπουδαίων Γαλλίδων δημιουργών, της Madame Grès και της Madeleine Vionnet (οίκο στον οποίο η ίδια κλήθηκε να αναλάβει Creative Director το 2006-07), οι οποίες με μεγάλη δεξιοτεχνία κατάφεραν να αποτυπώσουν στα ρούχα τους τις πτυχώσεις των αρχαιοελληνικών ενδυμάτων.

«Δεν είναι η πρώτη ούτε η τελευταία φορά που ο κόσμος εντυπωσιάζεται με την κληρονομιά μας. Οι Γαλλίδες, οι Αμερικανίδες και τώρα τελευταία οι Κινέζες –που οδηγούν το luxury market διεθνώς– έχουν κάνει μεγάλη στροφή προς το αρχαιοελληνικό ύφος», θα μου πει η Ελληνίδα σχεδιάστρια από το ατελιέ της στο Λονδίνο. Ακόμα και σήμερα ο ξένος Τύπος μνημονεύει το εντυπωσιακό φόρεμα της Bjork και τα χιλιάδες ενδύματα που ετοίμασε για την τελετή έναρξης των Ολυμπιακών της Αθήνας. «Δεν θα μπορούσα να εναρμονιστώ με την εποχή μου αν δεν εμπότιζα το αρχαιοελληνικό στοιχείο με μια αστική νοοτροπία, με μια δόση βρετανικού rock 'n' roll... Απέφυγα τα εύκολα κλισέ, δοκίμασα να πειραματιστώ και αυτό βοήθησε στην εξέλιξή μου». Πρόσφατα λάνσαρε την πρώτη της συλλογή με κοσμήματα –εμπνευσμένα από την ελληνική μυθολογία– που σύντομα θα πωλούνται και στην Ελλάδα. «Βρήκα έναν ακόμα τρόπο να αφηγηθώ τους αρχαιοελληνικούς μύθους που τόσο με εμπνέουν και με συγκινούν, αλλά με μια σύγχρονη προσέγγιση. Τα κοσμήματά μου κατασκευάζονται αποκλειστικά στην Αθήνα από έμπειρους τεχνίτες και χαίρομαι πολύ που έχω έναν ακόμα λόγο να γυρνάω στην πατρίδα μου. Η Ελλάδα και ιδιαίτερα η Κρήτη –ο τόπος καταγωγής μου– είναι η κληρονομιά μου και δεν θα μπορούσα ποτέ να την προσπεράσω. Θέλω να πιστεύω πως στις δημιουργίες μου καταφέρνω να αποτυπώσω όλη τη συναισθηματική φόρτιση που αισθάνομαι κάθε φορά που αντικρίζω αρχαία ευρήματα».

ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΑΡΜΑΡΟ

«Αιώνιο» υλικό, το μάρμαρο πρωταγωνιστεί στη ζωή δύο νεαρών κοριτσιών που καταφέρνουν να τιθασεύσουν την άγρια ομορφιά του, δημιουργώντας κοσμήματα μικρογλυπτικής. «Ο απρόσμενος ρόλος του στο κόσμημα ήταν μια πρόκληση και ταυτόχρονα μια σύνδεση με την ελληνική κληρονομιά μου», εξηγεί η Ιωάννα Σουφλιά, που παρουσίασε την πρώτη της «μαρμάρινη συλλογή» πριν από τρία χρόνια για την πτυχιακή της στο περίφημο Central Saint Martins του Λονδίνου.

Αν και απόφοιτος της Νομικής

Ιωάννα Σουφλιά

Σχολής Αθηνών, η Ιωάννα υπέκυψε στη μαγεία της καλλιτεχνικής δημιουργίας και έκανε το ντεμπούτο της το 2015 με τη συλλογή «Συμβίωση», συνδυάζοντας μάρμαρο Θάσου με χρυσό.

Πρόσφατα επελέγη να συμμετάσχει μαζί με αξιόλογους συναδέλφους της στην έκθεση «Vanity, Ιστορίες Κοσμημάτων από τις Κυκλάδες», που φιλοξενείται αυτή την περίοδο στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μυκόνου.

«Στόχος μου με αυτή τη σειρά είναι να χρησιμοποιήσω ένα διαχρονικό υλικό για να ενισχύσω το Ελληνικό

Νεφέλη Βλάχου

στοιχείο», συμπληρώνει με τη σειρά της η 33χρονη Νεφέλη Βλάχου, δημιουργός του brand «Marmarometry», που υποστηρίζει την επιστροφή των γλυπτών του Παρθενώνα. «Για μένα η μόδα μπορεί να υπηρετεί και άλλους σκοπούς πέρα από την εμφάνιση και το στυλ».

Με σεβασμό στους περιορισμούς του αντισυμβατικού αυτού υλικού, κατάφερε να δημιουργήσει κοσμήματα που ύστερα από διαγωνισμό συμπεριελήφθησαν στα πωλητήρια μουσείων όλης της Ελλάδας. Το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου, οι θολω-

τοί τάφοι των Μυκηνών, το χάλκινο αγαλμάτιο πεπλοφόρου «μετατράπηκαν» σε επιβλητικά περιδέραια. «Η νέα γενιά των σχεδιαστών γυρίζει πλέον την πλάτη της σε ξενόφερτα στοιχεία, η σημερινή κρίση ίσως βοήθησε σε αυτό. Η δική μας γενιά ταξίδεψε περισσότερο και διαπίστωσε πως ο αρχαίος Ελληνικός πολιτισμός έχει επηρεάσει όλο τον κόσμο. Πώς μπορούμε εμείς να τον αγνοούμε;»

Πολίνα Σαπουνά-Ελλης

Από την ηλικία των 11 είχε την τύχη να βρεθεί στο επίκεντρο σπουδαίων αρχαιολογικών ανασκαφών. Ανιψιά του γνωστού ζεύγους αρχαιολόγων Γιάννη Σακελλαράκη και Εφης Σαπουνά, με σπουδαίο ανασκαφικό έργο, η Πολίνα μαγεύεται γρήγορα από την επαφή της με την αρχέγονη γη και τους θησαυρούς που αποκαλύπτονται μπροστά στα μάτια της. Τα καλοκαίρια της εφηβείας της τα περνά στις ανασκαφές στην Κρήτη: οι Αρχάνες, η Ζώμυνθος, το Ιδαίο Αντρο καθορίζουν την περαιτέρω πορεία της. Οι σπουδές στην Αρχαιολογία είναι κάτι παραπάνω από αναμενόμενες.

Το 2010, και ύστερα από ένα μικρό πέρασμα από τη ζωγραφική, στα ατελιέ σπουδαίων ζωγράφων, η καλλιτεχνική της ανησυχία βρίσκει έκφραση

μέσα από το κόσμημα. «Αποτύπωσα στα σχέδιά μου τα βιώματα και τις σπουδές μου. Ο μινιμαλισμός της ανασκαφής -γη, πηλός, μέταλλα- με ώθησε στο σύγχρονο design», εξηγεί. Το Τέθριππο που εκτίθεται στο Μουσείο Ακρόπολης, οι αυστηρές γραμμές του δωρικού ρυθμού, η μυκηναϊκή τέχνη εμπνέουν τις συλλογές «Tethrippon», «Dorian», «Mycenaeae». «Αυτή την περίοδο διαπιστώνουμε μια έξαρση του αρχαιοελληνικού στοιχείου. Αυτό οφείλεται στην κρίση. Οι Έλληνες είχαν αποκοπεί από το παρελθόν τους και επέστρεψαν στις ρίζες τους. Το ευτύχημα είναι πως και οι ξένοι αγκάλιασαν την προσπάθειά μας και είμαι βέβαιη πως τελικά η Ελλάδα θα βγει από αυτή τη δίνη ακόμα πιο δυνατή».

Ευα Παπαδοπούλου

Εν αρχή ην μια εικόνα. Το πορτρέτο της Σοφίας Σλήμαν με το περίφημο «διάδημα της ωραίας Ελένης» από την ανασκαφή της Τροίας ήταν για εκείνη η αφετηρία του ταξιδιού της στον χώρο του κοσμήματος. «Όταν αντίκρισα αυτούς τους ανεκτίμητους θησαυρούς, αισθάνθηκα την ανάγκη να δημιουργήσω με τη σειρά μου κοσμήματα που θα μπορούσαν να είχαν φορεθεί από την Ολυμπιάδα, την Εκάβη, την Αριάδνη, την Περσεφόνη...»

Η νεαρή σχεδιάστρια, αν και ζει στο Παρίσι, κατασκευάζει τα κοσμήματά της στην Ελλάδα. «Το κόστος είναι πιο υψηλό, αλλά επιμένω», λέει η ίδια. Μεγαλωμένη μέσα σε ένα καλλιτεχνικό περιβάλλον –στο χυτήριο του πατέρα της–, είχε την ευκαιρία να γνωρίσει σπουδαίους γλύπτες και να πειραματιστεί με υλικά, φόρμες και ματιέρες. «Η επαφή μου με τη γλυπτική καθόρισε την αισθητική μου. Το κόσμημα είναι για μένα σχή-

ματα. Δεν σχεδιάζω ποτέ, το δείγμα γίνεται με χαρτόνια για να έχω τρισδιάστατη εικόνα, που με βοηθά να αποτυπώσω καλύτερα την ιδέα μου». Μετά τη συλλογή «Μύθοι και Θρύλοι», η νέα της δουλειά με τίτλο «Σοφία – Γονιμότητα – Αθανασία», εμπνευσμένη από τον όφι, είναι έτοιμη να πάρει μορφή. Το πάθος όμως για τα αρχαία κείμενα της άνοιξε έναν ακόμα δρόμο... Το Κρήδεμνον (μαντίλι) της Ινώς που σώζει τον Οδυσσέα θα εμπνεύσει το νέο της εγχείρημα, μια σειρά από μεταξωτά μαντίλια με σχέδια από την ελληνική παράδοση, που εξασφάλισε ήδη μια σημαντική συνεργασία με τα αγαπημένα σανδάλια των celebrities, Ancient Greek Sandals. «Θεωρώ πως όσοι καταγόμαστε από αυτόν τον ευλογημένο τόπο και το αίμα των αρχαίων προγόνων κυλάει στις φλέβες μας, όταν αποπροσανατολιστούμε, ανατρέχουμε πάντα στη σοφία της ελληνικής κληρονομιάς για να ξαναβρούμε τον δρόμο μας».

Βούλα Καραμπατζάκη

Με ένα ευρύ φάσμα σπουδών στην αργυροχρυσοχοΐα, τη συντήρηση έργων τέχνης, τη ζωγραφική και την υφαντική, η Βούλα Καραμπατζάκη είναι σίγουρα μια ξεχωριστή περίπτωση στον χώρο του εικαστικού κοσμήματος. Οι εικόνες των παιδικών της χρόνων στην Ιεράπετρα της Κρήτης, γεμάτες χρυσοκέντητα κειμήλια και υφαντά από τον αργαλειό της γιαγιάς, μετουσιώνονται σήμερα σε περίτεχνα κοσμήματα που «πλαισιώνουν» θεατρικά έργα, διεθνείς εκθέσεις, αίθουσες τέχνης. Με δεκάδες διακρίσεις και ένθερμους υποστηρικτές –ο γνωστός Ιταλός σχεδιαστής μόδας Romeo Gigli έχει ήδη στην ιδιωτική του συλλογή αρκετές δημιουργίες της–, αποφάσισε φέτος να ασχοληθεί με ένα επίκαιρο θέμα, την Ευρώπη... Η δημιουργία της «Αναγεννώμενη Ευρώπη» εκτέθηκε πρόσφατα στο Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλαούνη, στο πλαίσιο της έκθεσης «Νέα Εδάφη».

Ως γνήσια Κρητικοπούλα όμως, δεν θα μπορούσε να μείνει ασυγκί-

νητη από τον πλούτο της μινωικής κοσμηματοτεχνίας. Τα μινωικής έμπνευσης περίπτα της εκτίθενται αυτή την περίοδο στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο για την επέτειο των 150 χρόνων, ενώ η τελευταία της συλλογή με τίτλο «Κραταιά» είναι αφιερωμένη στις θεότητες, νύμφες, πριγκίπισσες και ιέρειες της Κρήτης.

«Η τέχνη της Προϊστορίας, της Κλασικής Αρχαιότητας, του Βυζαντίου αλλά και της Νεοελληνικής περιόδου έχουν καθορίσει την καλλιτεχνική μου ταυτότητα», εξηγεί. Πώς αντιλαμβάνεται η ίδια την αρχαιοελληνική «επιδρομή» στο σύγχρονο design; «Δεν είναι η πρώτη φορά που το αρχαίο στοιχείο εμπνέει Έλληνες και ξένους. Μετά την οικονομική κρίση βλέπουμε όμως μια έντονη τάση, όχι μόνο στη μόδα, αλλά και γενικότερα στις τέχνες, μέχρι και στη γαστρονομία. Ίσως είναι ένας τρόπος να αντλήσουμε τη δύναμη που έχουμε τόσο ανάγκη».

Φαίη Παπανίκου

Το σχέδιο της κάτοψης του αρχαίου θεάτρου ζωντανεύει στα χέρια της μέσα από τη συλλογή «Αμφιθέατρο». Η ορχήστρα και το κοίλον μεταμορφώνονται σε πρωτότυπα βραχιόλια, σκουλαρίκια, μενταγιόν... «Πάντα με αφετηρία τη γεωμετρία και την κατασκευαστική δομή των αντικειμένων καταλήγω στο τελικό σχέδιο», λέει η 28χρονη σχεδιάστρια Φαίη Παπανίκου, που αντιμετωπίζει το κόσμημα με μια έντονη αρχιτεκτονική ματιά. Το πτυχίο της στην Αρχιτεκτονική, άλλωστε, δεν της αφήνει πολλά περιθώρια επιλογής. «Οι σπουδές μου καθόρισαν σε σημαντικό βαθμό την αισθητική μου, ώστε να αποδίδω λιτές φόρμες στα κοσμήματά μου. Η αρμονία και οι σωστές αναλογίες στην τέχνη και την κατασκευή είναι βαθιά μελετημένες έννοιες και αυτό είναι ένα διαρκές ζητούμενο, σε κάθε εποχή».

Η νέα της δουλειά είναι εμπνευσμένη από τη μυθολογία. «Η λύρα» –το δώρο του Ερμή στον Απόλλωνα– εμπνέει την εντυπωσιακή συλλογή «Χορδές». «Τα δομικά της στοιχεία, όπως το αντηχείο, οι δύο βραχίονες, ο ζυγός αλλά και η ελαστικότητα των χορδών, αποτέλεσαν τα στοιχεία αναφοράς στους σχεδιαστικούς πειραματισμούς μου», εξηγεί. «Πέρα από τις εφήμερες προσταγές της μόδας, η διαχρονικότητα των μορφών εκείνης της εποχής αποτελεί ακόμα και σήμερα μια δίοδο επικοινωνίας μεταξύ ανθρώπων διαφορετικής κουλτούρας».

Μαρία Λαλαούνη

Το όνομα Λαλαούνης δεν χρειάζεται συστάσεις. Πρόκειται για έναν οίκο με διεθνή εμβέλεια που καθιέρωσε το ελληνικό στοιχείο στην παγκόσμια αγορά, αναβιώνοντας το αρχαίο κόσμημα και τις πανάρχαιες τεχνικές του. Σήμερα την «επικίνδυνη» αποστολή της διατήρησης της ποιότητας και της καλλιτεχνικής πρωτοπορίας ανέλαβε η Μαρία Λαλαούνη, μία από τις τέσσερις κόρες του εμβληματικού χρυσοχόου Ηλία Λαλαούνη. «Δεν είναι εύκολο να σταθείς επάξια μπροστά σε μια τέτοια παρακαταθήκη», βεβαιώνει η ίδια. «Ο πατέρας μου όμως μου μετέδωσε την αστείρευτη αγάπη του για την ελληνική κληρονομιά. Ολα ξεκίνησαν όταν δύο τουρίστριες του ζήτησαν να ξαναφτιάξει δύο πόρπες που είχαν δει στο μουσείο. Η απόφασή του να αναβιώσει τα αρχαία κοσμήματα –που μέχρι τότε βλέπαμε μόνο στα μουσεία– ήταν

μια μεγάλη τομή στην ιστορία του σύγχρονου ελληνικού κοσμήματος».

Από μικρή μέσα στα εργαστήρια, παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσήλωση τους έμπειρους τεχνίτες που δουλεύουν τις αρχαίες τεχνικές κατασκευής, όπως η σφυρήλατη, η συρματερή, η κοκκίδωση. «Όταν το σχέδιο είναι περίπλοκο, το σχεδιάζω πάνω σε κερί για να δώσω στον τεχνίτη να καταλάβει πώς το έχω φανταστεί», μου εξηγεί. Πρόσφατα ένωσε τις δυνάμεις της με τη σχεδιάστρια των Ancient Greek Sandals Χριστίνα Μαρτίνη, με μεγάλη επιτυχία και διεθνή απήχηση. «Κατά τη γνώμη μου, το αρχαιοελληνικό στοιχείο αναβίωσε με την κρίση. Η Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος και εμείς πρέπει να αποδείξουμε πως πίσω από τα αρνητικά σχόλια που γράφονται στις εφημερίδες υπάρχει μια Ελλάδα που εξελίσσεται και δημιουργεί».